

Elf investeringstips

Met een mini-windmolen maakt een boer zijn eigen stroom. Met een informatiebord in de wei trekt hij burgers op zijn erf. Twee stapjes op weg naar een meer duurzame land- en tuinbouw. P+ denkt mee en geeft voor de begroting van 2005 een overzicht van de tien meest lonende investeringen.

Door Aleid van der Kolk. Fotografie door Wouter Jansen

1 Verkoop producten op eigen erf

Nu de prijzen steeds verder onder druk komen te staan, kan het vooral voor kleine tuinders en melkveehouders interessant zijn om rechtsreeks aan de consument te verkopen. In 2003 deden 5400 boeren en tuinders dit. Natuurlijk moeten de locatie en de beschikbare arbeid zich hiervoor wel lenen. De rendabiliteit per uur arbeid is relatief laag. Huisverkoop van vlees levert 5100 euro extra op. Zelfgemaakte kaas levert gemiddeld een opbrengst van achttienduizend euro per jaar, voor 1800 uur werk. Denk ook aan groente- en vleesabonnementen. Extra voordeel: het brengt boer en burger in contact en zorgt voor meer wederzijds begrip.

2 Doe aan agrarisch natuurbeheer

De vergoeding aan boeren die een stuk natuur onderhouden weegt niet op tegen de benodigde arbeidstijd. Toch doen boeren, die deelnemen aan agrarisch natuurbeheer of akkerrandenbeheer, dit zowel uit economische overwegingen als vanwege hun betrokkenheid bij de natuur. Grote boeren blijken in staat agrarisch natuurbeheer in te passen in hun bedrijfsvoering en zij hebben goede toekomstperspectieven. Er wordt verwacht dat de overheid de vergoedingen op termijn zal verhogen en de aanvraag versimpelen, aangezien beheer door boeren aanzienlijk goedkoper is dan door de overheid zelf. Er zijn trouwens veel subsidie-regelingen. Kijk op het Overzicht Duurzame Subsidie-regelingen van DLV Subsidieadvies via www.dlvplant.nl.

3 Stap over op biologisch afbreekbare verpakking

Overbodige en niet-afbreekbare verpakking is voor de consument de belangrijkste ergernis, bleek uit een VROM/NIPO-onderzoek over maatschappelijk verantwoord consumeren. Sinds kort zijn er schaaltes onder vlees en groenten van biologisch afbreekbaar materiaal beschikbaar, dat zelfs in de magnetron kan. Leveranciers zijn onder andere Twinpack en Powerpack (Fardis). De kosten zijn enkele centen hoger dan kunststof. Grootchalig gebruik kan dit veranderen. Een groeiend aantal supermarkten hergebruikt vlees- en groenteschaaltes in een statiegeldsysteem. Eén van de leveranciers is Ecotray, die ook zorgt voor ophalen en reinigen. Ecotray levert gemiddeld een milieubesparing op van 59 procent ten opzichte van wegwerpschaaltes. De winkelier betaalt nu nog 1 cent per bakje uit eigen zak.

4 Ga voor een internationaal keurmerk

Een keurmerk levert niet direct geld op, maar wel consumentenvertrouwen. Indirect kan dit leiden tot een hoger marktaandeel. Meest zinvol blijkt deelname aan internationaal aanvaarde keurmerken met een zware, geloofwaardige marketing naar de gehele productie- en consumptieketen. Bij een onderzoek van het LEI bleek dat investeren in milieu voor veevoederbedrijven en slachterijen opweegt tegen de kosten. Certificaten zoals HACCP en EurepGap lijken ook aan te slaan bij de consument. Deelnemers aan het Milieukeur klagen over het gebrek aan bekendheid.

5 Stook de kas bij met bio-olie

Glastuinders met energie-extensieve teelten zoals sla, fnesia en radijs betalen sinds de vrije gasprijen extreem hoge gasprijzen doordat ze een hoge piekbelasting hebben. Die piek kan worden afgevlakt door op die momenten bij te stoken met bijvoorbeeld bio-olie (vloeibare brandstof op basis van plantaardige of dierlijke grondstoffen). Bereken welke duurzame energie voor uw bedrijf interessant is met de Duurzame Energie Scan: www.glami.nl/descan2004.

6 Zet een informatiebord in de wei

Veel agrarische ondernemers hebben al allerlei duurzame keuzes gemaakt, maar lopen er niet mee te koop. De consument wil echter graag geïnformeerd worden. Voor die passerende fietser langs uw bedrijf is een persoonlijk verhaal belangrijker dan advertenties in de krant. Zet een bord langs de weg over agrarisch natuurbeheer, de varkens op stro, het weidevogelbeheer, de biologische bestrijding. Kosten: circa vijfhonderd euro, opbrengsten: veel positieve reacties en imagoverbetering. Soms is subsidie mogelijk via de landbouworganisatie.

7 Plaats een mini-windmolen

Een windmolen plaatsen is lucratief, maar vraagt een grote investering: Volgens vakblad Boerderij zijn de kosten een miljoen euro (exclusief subsidie), maar kan het in het kustgebied jaarlijks een winst

Ex-kroegbaas Fred van Breest Smalenburg uit Hemelum (Fr) melkt geiten: zal hij van de melk streekeigen geitenkaasjes gaan maken?

van zeventigduizend euro opleveren. Verpachten van grond voor een mast levert 6.500 per jaar op. Beter haalbaar lijkt het plaatsen van de nieuwe miniturbines voor windenergie zoals de Turby of de Wokkel. Op dit moment worden de rendementen onderzocht. Meer informatie: www.turby.nl en www.set.nl.

8 Koop een installatie voor mestvergisting

Laat doorrekenen of mestvergisting rendabel is. Met mest alleen levert een installatie voor mestvergisting dikwijls te weinig biogas op. Maar de mogelijkheden zijn sinds juli 2004 aanzienlijk verruimd, nu LNV een lijst heeft gepubliceerd van producten die ook vergist mogen worden. Bereken uw situatie op internet met ruwe rekenmodellen (bijvoorbeeld <http://www.cocos.nl/boeren>), of neem contact op met Jan Schellekens van DLV Bouw, Milieu en Techniek, telefoon 06 53339247. Met bedrijfsspecifieke kengetallen berekent hij of er een kans is op rendabel produceren

9 Teel eigen krachtvoer voor koeien

Bij een goede graanopbrengst is de kostprijs van eigen graan duidelijk lager dan de prijs van mengvoer voor de koeien. De vergoeding voor grond en ingezette arbeid is redelijk, zeker als werkzaamheden in eigen beheer worden uitgevoerd. Teelt van eigen graan draagt bovendien bij aan een betere bodemvruchtbaarheid en het in balans brengen van de mineralenkringloop. Vraag de gratis Praktijkgids 'Teelt eigen krachtvoer op melkveebedrijven' aan op www.stimuland.nl.

10 Voorkom dubbel verpakkingsmateriaal

De verpakking van veel voedingsmiddelen kan kleiner, dunner en van milieuvriendelijker materiaal. Zo bespaarde LU 11 procent door een dunner golfkarton (12 ton kartonafval minder). In de

Kenniscentrum AgriHolland

Deze investeringstips zijn mede opgesteld door AgriHolland, een organisatie die werkt aan beter informatiegebruik en meer innovatie in de landbouw- en voedingsketen. AgriHolland claimt op dit gebied het best geïnformeerde kenniscentrum te zijn en zoekt dagelijks de hele wereld af naar ontwikkelingen. Deze nieuwsgaring is terug te vinden op de eigen website, ook met veel aandacht voor de kansen die duurzaamheid in de markt biedt. De site wordt maandelijks door bijna 200 duizend mensen bezocht. Een groeiend aantal bedrijven maakt ook gebruik van de 'informatie op maat' van AgriHolland: speciaal voor de opdrachtgever wordt nieuws geselecteerd en samengevat om medewerkers sneller en beter op de hoogte te houden. Een voorbeeldselectie kan besteld worden door het invullen van een profiel op: www.agriholland.nl/info/nieuws.html.